

narodnih ugovora, npr. Briselske konvencije o jedinstvenom uređenju nekih pravila o ograničenju odgovornosti vlasnika pomorskih brodova od 1924), jer ga je prihvatio drugostepeni i Kasacioni sud.

U nas je opće prihvaćeno da je za delikte i kvazidelikte mjerodavno pravo mjesta događaja (lex loci delicti commissi odnosno lex loci actus). To je izraženo i u Zakonu o naknadi štete zbog sudara brodova (Sl.l.SFRJ, br. 11/66). No u tom Zakonu lex fori je mjerodavan za naknadu štete zbog sudara na otvorenom moru, ako se radi o brodovima različite državne pripadnosti čija prava nisu jednaka (čl.14); lex fori kao supsidijarni statut mjerodavan je dakle ako mjesto događaja (otvoreno more) ne upućuje na nijedan pravni poredak.

Budući da se naknada štete javlja kao posljedica vanugovorne odgovornosti, za nju je mjerodavno isto pravo koje uređuje i tu odgovornost. Zbog toga i zato što naknadu štete na otvorenom moru uz navedenu pretpostavku uređuje lex fori, to pravo je supsidijarni statut i za određivanje brodarove odgovornosti; prema tome se u našem pravu nameće rješenje koje je jednako onome što sadrži prikazana rješidba francuskog Kasacionog suda, a izraženo je u čl.3. navedenog zakona.

K.S.

APELACIONI SUD, Aix

Presuda od 3.III 1966.

Entreprise maritime et commerciale
c/a Indemnity Marine, Le Soleil,
Ets Joly et Cie i Cie de navigation mixte

Lučki skladištar - Krcatelj - Odgovornost skladištara i krcatelja - Lako pokvarljiva roba - Kad lučki skladištar iskrca iz broda lako pokvarljivu robu koja zahtijeva održavanje niske temperature i smjesti ju, bez pristanka primaoca, u skladište u kojemu je nemoguće održavati propisanu temperaturu, dužan je nadoknaditi štetu koja je radi toga prouzrokovana - Ako skladištar nema odgovarajućih skladišta, ne smije iskrcati robu prije nego obavijesti primaoca, s kojim održava stalnu vezu, da je roba stigla, da bi mu tako omogućio da ju preuzme neposredno nakon iskrcaja - Skladištar se ne može u svoju korist pozivati na opće uvjete poslovanja u luci koji mu nameću dužnost da preuzme robu, jer ta obveza pretpostav-

lja da se mogu poduzeti potrebne mjere radi očuvanja tereta
- Krcatelj nije dužan upozoriti primaoca da se lako pokvar-
ljiva roba mora preuzeti neposredno nakon iskrcaja

Brodar je iz Francuske u Alžir prevezao 32 sanduka kunićevskog mesa. Roba je bila smještena u brodskim hladnjačama. Na odredištu je brodar teret prodao lučkom skladištaru koji ga je, neposredno nakon dolaska broda, iskrcao i uskladištio u svoje skladište. Kako skladište nije imalo hladnjače, teret se pokvario.

Osiguratelji su primaocu nadoknadili štetu, pa tužbe skladištara i krcatelja za naknadu isplaćene osigurnine.

Prvostepeni sud je udovoljio tužbenom zahtjevu i obvezao na naknadu štete oba tuženika. Slagača smatra odgovornim što je teret smjestio u skladište koje nije bilo pogodno za očuvanje robe, a krcatelja što primaoca nije upozorio koje se mjere opreza, u svrhu očuvanja tereta, moraju poduzeti kad brod stigne na odredište.

Drugostepeni sud je oslobodio krcatelja, a slagača proglasio isključivo odgovornim za utuženu štetu, i to na temelju slijedećih bitnih razloga:

Slagač je morao znati koje mjere opreza treba poduzeti sa zaleđenim kunićevskim mesom, za koje je poznato da je jako podvrgnuto kvaru. Morao je znati da će se roba pokvariti ako bude uskladištena u skladištu u kojemu nije moguće održavati propisanu temperaturu. Ukoliko slagač nije raspolagao odgovarajućim skladištima, nije smio započeti iskrcavanje robe prije nego obavijesti primaoca da je roba stigla, da bi mu tako omogućio da teret neposredno nakon iskrcaja preuzme. Ovo je morao učiniti tim prije što je u postupku dokazano da je s primaocem bio u stalnoj vezi. Kada je, unatoč tome, iskrcao robu i smjestio ju u neprikladno skladište, isključivo je sam kriv za kvar i dužan je nadoknaditi štetu.

Slagač se u svoju obranu pozivao na opće uvjete luke iskrcaja, na temelju kojih je on dužan preuzeti robu. Ovi uvjeti, kaže sud, iako bi u konkretnom slučaju i došli do primjene, pretpostavljaju skladištarovu obvezu da poduzme sve mjere koje su potrebne za očuvanje tereta nakon njegovog iskrcaja.

Sud naprotiv smatra da krcatelj nije odgovoran. Stoji na stajalištu da krcatelj nije bio dužan obavijestiti primaoca da se roba mora preuzeti odmah nakon što bude iskrcana iz broda, jer je ta okolnost primaocu morala biti poznata s obzirom na prirodna svojstva robe.

(DMF 1967, str.32)

B.J.